

Spis treści

Wykaz skrótów.....	13
Wprowadzenie.....	17
Rozdział I	
Aport (Patryk Włodarski)	19
1. Znaczenie gospodarcze transakcji aportowych.....	19
2. Wybrane aspekty prawa handlowego dotyczące aportów	21
2.1. Funkcje kapitału w spółce handlowej i przesłanki zdolności aportowej.....	21
2.2. Przedmiot aportu	24
2.3. Określenie wartości przedmiotu aportu. Moment wniesienia wkładu niepieniężnego	25
3. Opodatkowanie transakcji wniesienia aportu podatkiem dochodowym od osób prawnych.....	27
3.1. Podstawowe reguły opodatkowania transakcji aportowych	27
3.2. Kwestie szczególne – aport w postaci przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części	34
3.3. Kwestie szczególne – aport w postaci innej niż przedsiębiorstwo lub jego zorganizowana część.....	51
3.4. Amortyzacja	76
3.5. Sprzedaż składników majątkowych otrzymanych aportem	97
3.6. Udziały lub akcje objęte w zamian za aport jako przedmiot obrotu	110
4. Opodatkowanie aportów podatkiem od towarów i usług.....	118
4.1. Opodatkowanie aportów na gruncie zasad wynikających z prawa Unii Europejskiej.....	118
4.2. Opodatkowanie aportu na gruncie ogólnych zasad opodatkowania podatkiem od towarów i usług, wynikających z polskich regulacji	119
4.3. Podstawa opodatkowania podatkiem od towarów i usług przy aporcie.....	129
4.4. Moment powstania obowiązku podatkowego w podatku od towarów i usług	136
4.5. Stawki podatku znajdujące zastosowanie do aportów.....	137
5. Opodatkowanie aportów podatkiem od czynności cywilnoprawnych	144
5.1. Opodatkowanie aportów podatkiem kapitałowym w regulacjach Unii Europejskiej.....	144

5.2. Opodatkowanie aportów podatkiem od czynności cywilnoprawnych na gruncie polskich przepisów	147
6. Odpowiedzialność za zaległości podatkowe wnoszącego aport.....	149

Rozdział II

Wymiana udziałów (Patrik Włodarski)	150
1. Znaczenie gospodarcze wymiany udziałów	150
2. Wymiana udziałów w prawie UE	151
3. Opodatkowanie wymiany udziałów w ustawie o podatku dochodowym od osób prawnych.....	161
3.1. Podstawowe reguły opodatkowania wymiany udziałów na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych...	161
3.2. Dalszy obrót udziałami otrzymanymi w wyniku wymiany udziałów	169
4. Opodatkowanie wymiany udziałów podatkiem od towarów i usług....	177
5. Opodatkowanie wymiany udziałów podatkiem od czynności cywilnoprawnych	178

Rozdział III

Połączenie spółek (Małgorzata Dankowska)	179
1. Ogólnie o połączeniu.....	179
1.1. Rodzaje połączeń spółek na gruncie kodeksu spółek handlowych.....	180
1.2. Procedura połączenia.....	181
1.3. Procedury uproszczone.....	184
2. Prawnopodatkowa sukcesja uniwersalna.....	185
3. Konsekwencje połączenia na gruncie ustawy o podatku dochodowym od osób prawnych.....	188
3.1. Opodatkowanie spółki przejmującej.....	189
3.2. Opodatkowanie wspólników spółki przejmowanej	190
3.3. Rok podatkowy.....	191
3.4. Utylizacja straty	192
3.5. Wydatki poniesione na połączenie a koszty uzyskania przychodów	192
3.6. Opodatkowanie dopłat.....	194
3.7. Odpisy amortyzacyjne	197
3.8. Uzasadnione przyczyny ekonomiczne – klauzula antyabuzyjna.....	198
3.9. Sukcesja w kontekście okresu trzymywania udziałów	200
3.10. Wartość firmy	201
3.11. Konfuzja wierzytelności w drodze połączenia	202
4. Konsekwencje połączenia na gruncie podatku od towarów i usług....	203
4.1. Opodatkowanie podatkiem od towarów i usług	203
4.2. Prawa i obowiązki w zakresie podatku od towarów i usług po połączeniu	204
5. Konsekwencje na gruncie ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych	206
5.1. Implementacja postanowień dyrektywy 2008/7/WE	206

5.2. Niezgodność polskich regulacji obowiązujących do końca 2008 r. z prawodawstwem unijnym	207
6. Kwestie formalno-techniczne.....	208
6.1. Sukcesja Numeru Identyfikacji Podatkowej (NIP)	208
6.2. Zaliczki na podatek dochodowy	208
6.3. Rozliczenie roczne podatku dochodowego.....	210
6.4. Rola <i>due diligence</i>	210
7. Połączenie odwrotne na gruncie prawa podatkowego.....	211
7.1. Wątpliwości proceduralne dotyczące połączenia odwrotnego... 211	
7.2. Opodatkowanie połączenia odwrotnego.....	212
7.3. Połączenie odwrotne a podatek od czynności cywilnoprawnych.....	213
8. Połączenie spółki osobowej ze spółką kapitałową.....	213
8.1. Opodatkowanie wspólników przejmowanej spółki osobowej... 214	
8.2. Dopłaty.....	215
8.3. Opodatkowanie nadwyżki połączeniowej	215
8.4. Połączenie spółki osobowej ze spółką kapitałową a podatek od towarów i usług	217
8.5. Konsekwencje na gruncie podatku od czynności cywilnoprawnych.....	219
9. Orzecznictwo i linia interpretacyjna – problemy praktyczne	220
9.1. Sukcesja podatkowa przy prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego.....	220
9.2. Uznanie za koszty uzyskania przychodów wydatków związanych z połączeniem się spółek	220
9.3. Przejęcie praw i obowiązków podatkowych przez osobę prawną powstałą w wyniku połączenia się osób prawnych	221
9.4. Prawo do rozliczenia przez spółkę przejmującą straty poniesionej przez spółkę przejętą	221
9.5. Wydatki ponoszone w związku z połączeniem spółek a koszty uzyskania przychodów	222
9.6. Wydatki ponoszone w związku z połączeniem spółek a koszty uzyskania przychodów	222
9.7. Rozliczenie straty podatkowej w przypadku zastosowania metody łączenia udziałów	223
9.8. Wydatki ponoszone w związku z połączeniem spółek a koszty uzyskania przychodów	223
Rozdział IV	
Podział spółek kapitałowych (Małgorzata Dankowska)	228
1. Ogólnie o podziale.....	228
2. Rodzaje podziałów spółek na gruncie kodeksu spółek handlowych .. 228	
3. Częściowa sukcesja prawnopodatkowa.....	231
3.1. Sukcesja prawnopodatkowa a odpowiedzialność osób trzecich... 231	
3.2. Konsekwencje sukcesji na gruncie podatku dochodowego.....	232
3.3. Konsekwencje sukcesji na gruncie podatku od towarów i usług.. 234	
4. Regulacje podatkowe dotyczące podziału	235
4.1. Konsekwencje na gruncie podatku dochodowego.....	236

4.2. Konsekwencje na gruncie podatku od towarów i usług	260
4.3. Konsekwencje na gruncie podatku od czynności cywilnoprawnych.....	266
5. Orzecznictwo – problemy praktyczne	268
5.1. Podział przez wydzielenie a podatek od towarów i usług.....	268
5.2. Podatkowe następstwo prawne wynikające z przejęcia osoby prawnej przy nabyciu określonych składników majątku	269
5.3. Sukcesja przysługującego zlikwidowanemu podmiotowi prawa do odliczania podatku naliczonego od podatku należnego na rzecz następcy prawnego.....	270
5.4. Przedsiębiorstwo lub zorganizowana część przedsiębiorstwa ...	270

Rozdział V

Likwidacja spółki kapitałowej (Małgorzata Dankowska)	271
1. Ogólnie o likwidacji spółki kapitałowej	271
1.1. Likwidacja spółki na gruncie kodeksu spółek handlowych	271
1.2. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe likwidowanej spółki.....	274
1.3. Kontrola podatkowa	277
1.4. Zobowiązania likwidowanego podmiotu	277
2. Konsekwencje likwidacji na gruncie podatku dochodowego.....	278
2.1. Rok podatkowy oraz możliwość utylizacji straty	278
2.2. Otrzymanie majątku likwidacyjnego – opodatkowanie wspólnika	282
2.3. Spieniężenie aktywów spółki	294
2.4. Likwidacja bez spieniężenia	302
2.5. Wartość początkowa majątku otrzymanego w ramach likwidacji.....	303
2.6. Podatkowe traktowanie kosztów likwidacji	304
3. Konsekwencje na gruncie ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy o podatku od czynności cywilnoprawnych	305
3.1. Spieniężenie majątku	306
3.2. Likwidacja bez spieniężenia a podatek od towarów i usług	310
4. Końcowe rozliczenie oraz obowiązki ewidencyjne	313
4.1. Aktualizacja danych.....	313
4.2. Wykreślenie z rejestru podatników	313
4.3. Końcowy zwrot podatku naliczonego	314
4.4. Zawiadomienia	314
5. Orzecznictwo i linia interpretacyjna – problemy praktyczne	315
5.1. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe likwidowanej spółki.....	315
5.2. Podatek dochodowy od osób prawnych	316
5.3. Podatek od towarów i usług.....	319

Rozdział VI

Przekształcenie (Katarzyna Klimkiewicz)	321
1. Ogólnie o przekształceniach.....	321
1.1. Podstawa prawna	321

1.2. Aspekty ekonomiczne i cele przekształceń	322
1.3. Rodzaje spółek przekształcanych i przekształconych	323
2. Proces przekształcenia – ogólne zasady	326
2.1. Wymogi formalne.....	326
2.2. Zasada kontynuacji podmiotowej.....	327
2.3. Nazwa spółki przekształcanej.....	327
2.4. Dokumenty wymagane do przekształcenia	328
2.5. Wypłata z tytułu nieuczestniczenia w przekształceniu.....	329
2.6. Przekształcenie przedsiębiorstwa osoby fizycznej.....	329
3. Przekształcenie na gruncie przepisów o rachunkowości	330
4. Aspekty podatkowe związane z przekształceniami.....	332
4.1. Sukcesja podatkowa w przypadku przekształceń	332
4.2. Rozliczanie strat podatkowych	334
4.3. Długość roku podatkowego.....	335
4.4. Ujęcie składników majątkowych w księgach rachunkowych spółki przekształcanej, zasady amortyzacji środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych	336
4.5. Rozliczenie dopłat związanych z przekształceniem	337
4.6. Rozliczenie innych dochodów uzyskiwanych przez wspólników w związku z przekształceniem	338
4.7. Rozliczenie podatkowe zbycia lub umorzenia udziałów (wkładów) objętych w związku z przekształceniem	341
4.8. Konsekwencje w podatku od czynności cywilnoprawnych.....	344
4.9. Konsekwencje w podatku od towarów i usług.....	345
4.10. Obowiązki ewidencyjne związane z przekształceniem.....	347
4.11. Inne konsekwencje w podatku dochodowym	348
5. Wybrane orzecznictwo.....	352
5.1. Sukcesja podatkowa.....	352
5.2. Przekształcenie a dochód z tytułu udziału w zyskach osób prawnych.....	354
5.3. Wydatki związane z przekształceniem.....	358
5.4. Spłata byłych wspólników spółki	358
5.5. Ustalenie kosztów uzyskania przychodów przy zbyciu udziałów	358

Rozdział VII

Sprzedaż aktywów (Aleksandra Kozłowska)	359
1. Aspekty prawne nabycia	359
2. Odpowiedzialność nabywcy za zobowiązania podatkowe związane z nabyciem.....	363
2.1. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe nabywanej spółki	363
2.2. Odpowiedzialność za zobowiązania podatkowe zbywcy	364
3. Opodatkowanie podatkiem dochodowym transakcji nabycia składnika majątkowego w postaci udziałów	370
3.1. Nabycie udziałów spółki kapitałowej – skutki po stronie zbywcy	370
3.2. Klauzula nieruchomościowa	371

3.3. Nabycie udziałów spółki kapitałowej – skutki po stronie nabywcy	374
3.4. Zbycie udziałów spółki osobowej	376
4. Opodatkowanie podatkiem dochodowym transakcji sprzedaży innego składnika majątkowego	380
4.1. Klasyfikacja przedmiotu transakcji sprzedaży	380
4.2. Opodatkowanie sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części – konsekwencje po stronie zbywcy	380
4.3. Opodatkowanie sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części – konsekwencje po stronie nabywcy	382
4.4. Opodatkowanie sprzedaży pozostałych składników majątkowych – konsekwencje po stronie zbywcy	387
4.5. Opodatkowanie sprzedaży pozostałych składników majątkowych – konsekwencje po stronie nabywcy	393
5. Opodatkowanie transakcji sprzedaży podatkiem obrotowym	395
5.1. Opodatkowanie sprzedaży udziałów podatkiem od czynności cywilnoprawnych	395
5.2. Wydatki związane z nabyciem udziałów – odliczenie podatku naliczonego	397
5.3. Wyłączenie z opodatkowania podatkiem od towarów i usług sprzedaży przedsiębiorstwa lub jego zorganizowanej części	400
5.4. Sprzedaż nieruchomości – czynniki warunkujące opodatkowanie bądź zwolnienie z podatku od towarów i usług	404
6. Orzecznictwo i linia interpretacyjna – problemy praktyczne	408
6.1. Aspekty prawne nabycia	408
6.2. Odpowiedzialność nabywcy za zobowiązania podatkowe związane z nabyciem	409
6.3. Opodatkowanie podatkiem dochodowym transakcji nabycia składnika majątkowego w postaci udziałów	410
6.4. Opodatkowanie podatkiem dochodowym transakcji nabycia innego składnika majątkowego	411
6.5. Opodatkowanie transakcji nabycia składnika majątkowego podatkiem obrotowym	413

Rozdział VIII

Restrukturyzacja finansowania (Aleksandra Kozłowska)	416
1. Zagadnienia wstępne	416
2. Refinansowanie	416
2.1. Aspekty prawne	416
2.2. Aspekty podatkowe	418
3. Zmiana wierzyciela	430
3.1. Aspekty prawne	430
3.2. Aspekty podatkowe	432
4. Przejęcie długu	438
4.1. Aspekty prawne	438
4.2. Aspekty podatkowe	440

5. Przekaz	443
5.1. Aspekty prawne	443
5.2. Aspekty podatkowe	444
6. Przewalutowanie	448
6.1. Uwagi ogólne	448
6.2. Aspekty podatkowe – wpływ przewalutowania na realizację podatkowych różnic kursowych	448
7. Odnowienie	449
7.1. Aspekty prawne	449
7.2. Aspekty podatkowe	450
8. <i>Datio in solutum</i> (świadczenie w miejsce wypełnienia)	453
8.1. Aspekty prawne	453
8.2. Aspekty podatkowe	453
9. Podwyższenie kapitału zakładowego	456
9.1. Uwagi wstępne	456
9.2. Aspekty prawne	456
9.3. Aspekty podatkowe	459
10. Obniżenie kapitału zakładowego	468
10.1. Aspekty prawne	468
10.2. Aspekty podatkowe	469
11. Dopłaty	474
11.1. Aspekty prawne	474
11.2. Aspekty podatkowe	475
12. Orzecznictwo i linia interpretacyjna – problemy praktyczne	481
12.1. Refinansowanie	481
12.2. Zmiana wierzyciela	482
12.3. Przejęcie długu	482
12.4. Przekaz	483
12.5. Przewalutowanie	483
12.6. Odnowienie	483
12.7. <i>Datio in solutum</i> (świadczenie w miejsce wypełnienia)	484
12.8. Podwyższenie kapitału zakładowego	484
12.9. Dopłaty	486
Bibliografia	487
O autorach	493